

MAASEUTU 2020

Kehystarkistus ja muuta ajankohtaista

Leaderpäivät 21.-22.11.2017

Laura Jänis

Euroopan maaseudun
kehittämisen maatalousrahasto:
Eurooppa investoi maaseutualueisiin

LEADER

MAASEUTU 2020

Kehystarkistus

Tulos, prosessi, kriteerit ja
toinen kehystarkistus

Euroopan maaseudun
kehittämisen maatalousrahasto:
Eurooppa investoi maaseutualueisiin

LEADER

Paikallinen aktiivisuus vaikuttaa paikkakunnan tulevaisuuteen

Maa- ja metsätalousministeriö 🕒 15.11.2017 11.49

TIEDOTE

24 parhaiten työssään menestynyttä Leader-ryhmää saa lisärahoitusta maa- ja metsätalousministeriöltä. Suomessa toimii 54 Leader-ryhmää, eli paikallisen kehittämisen yhdistystä. Ne rahoittavat, rohkaisevat ja toteuttavat myös itse pieniä ja suuria parannuksia paikkakuntalaisten elinpiirissä.

Paikallisen kehittämisen rahoitukselle on kova kysyntä: Kaikkiaan 46 ryhmää haki lisää rahaa yhteensä yli 25 miljoonaa euroa. Lisärahoitusta jaetaan 7,4 miljoonaa euroa. Se myönnettiin sen perusteella, kuinka hyvin ryhmät olivat onnistuneet toteuttamaan omia tavoitteitaan.

Hyviä tuloksia ja edistymistä on myös niissä ryhmissä, jotka eivät hakeneet lisäkehystä!

Kehystarkistuksen prosessi

Kriteerit määriteltiin yhdessä 2015.

Ryhmät toimittivat kolme keskeistä tavoitetta 2016.

Ryhmät toimittivat hakemuksensa ja Mavi Hyrrä-aineiston syksy 2017.

Valmisteluryhmä käsitteli hakemukset syksy 2017.

MMM teki päätöksen 14.11.2017. Ryhmät saavat valtuudet käyttöönsä 2018.

Arvioidaan ja tarpeen mukaan täsmennetään prosessia ja kriteereitä toista kehystarkistusta varten.

Kehystarkistuksen kriteerit

Ryhmän hakema summa perusteluineen

Yht. max 35 pistettä

- Kolme keskeisintä tavoitetta: haasteellisuus ja toteuma
- Rahoituksen kohdentuminen strategian painopisteisiin
- Ryhmän omat strategiaa edistävät toimet ja uudet yhteistyön avaukset
- Oppimissuunnitelman toteuttaminen

Toiminnan vaikuttavuus

Yht. max 40 pistettä

- Syntyneiden työpaikkojen ja yritysten määrä
- Uusien hakijoiden osuus kaikista hakijoista
- Hankkeiden talkootyön määrä suhteessa kokonaisrahoitukseen
- Teemahankkeiden ja toimenpiteiden lukumäärä
- Jäsenmaksun maksaneiden määrän muutos
- Hallituksen kokousten keskimääräinen osallistumisprosentti ja hallituksen muu toiminta
- Muiden rahoituslähteiden kuin maaseuturahaston hyödyntäminen
- Varojen sidonta- ja maksatusaste

Taloudellinen ja hallinnollinen tehokkuus

Yht. max 15 pistettä

- Toimintarahnan tuki- ja maksatushakemusten lisäselvityspyyntöjen määrä
- Leader-ryhmän kiintiöstä rahoitettavien hakemusten käsittelyaika
- Leader-ryhmän ELY-keskukseen toimittamien hakemusten lisäselvityspyyntöjen määrä
- Sähköisten hakemusten %-osuus

Itsearviointi ja laatutyö

Yht. max 10 pistettä

- Itsearviointi ja laatutyö: tunnistetut kehittämiskohteet ja toimet
- Kahdenvälinen keskustelu ELY-keskuksen kanssa

Kriteerit 1: Ryhmän hakema summa perusteluineen

1a) Kolme keskeisintä
tavoitetta: haasteellisuus ja
toteuma
Max 17,5 p.

- Hyviä ovat monipuolisesti, kunnianhimoisesti ja selkeästi paikallisen strategian edistymistä mittaavat tavoitteet ja tiivis analyysi toteumasta.

1b) Rahoituksen
suunniteltu
kohdentuminen ja
toteuma painopisteisiin
Max 7 p.

- Ymmärretty eri tavoin. Ohjeistetaan tarkemmin jatkossa. Käytettävä Hyrrän tietoja.
- Mihin toimiin on ryhdytty, jos painopisteiden toteuma eroaa suunnitellusta?
- Kv-painopisteet laahaa perässä – ymmärrettävää.
- Elinkeinojen kehittämisessä ja yritystuissa välineet eivät sitä, mitä ryhmät odottivat. Ryhmien välillä on eroja siinä, miten eri välineitä lähdetty hyödyntämään.

Kriteerit 1: Ryhmän hakema summa perusteluineen

1c) Strategiaa edistävät
toimet ja uudet
yhteistyön avaukset

Max 7 p.

- Hyvää on strategian edistymisen analyysiin perustuva monipuolinen toiminta, uudet toimintatavat, kokeilut, uudet yhteistyön avaukset.
- Jos kysyntä on kovaa, onko strategiana rahoituksen etupainotteinen sitominen vai hankevalinnan kriteereiden kiristäminen?

1d)
Oppimissuunnitelman
toimenpiteet ja
toteutuminen

Max 3,5 p.

- Hyvässä hakemuksessa on kerrottu tiiviisti mitä oppimissuunnitelma sisältää ja miten sitä on toteutettu.
- Erityisesti hyvä analysoida ja kuvata: Mitä on opittu, mitä kehittämistarpeita havaittu, miten toiminta on kehittynyt ohjelmakauden aikana?

Kriteerit 2: Toiminnan vaikuttavuus

2a) Uudet yritykset ja työpaikat suhteessa tavoitteisiin

Max 6 + 6 p.

- Tuloksia on syntynyt ennakoitua hitaammin.
- Tärkeää varmistaa, että seurantatiedot ovat Hyrrässä oikein ja mahdolliset virheet on selvitettävä ja korjattava.
- Kriteeri ei ota huomioon tavoitteiden haasteellisuutta.

2b) Uusien hakijoiden osuus

Max 4 p.

- Vaihtelee paljon ryhmien välillä.
- Keskiarvo 33 % on jo hyvä taso.

2c) Talkootyö suhteessa kokonaisrahoitukseen

Max 4 p.

- Talkoota yhteensä 442 000 tuntia. Keskiarvo 7 800 tuntia / ryhmä.

2d) Teemahankkeiden ja niiden toimenpiteiden määrä

Max 4 p.

- Teemahankkeita yhteensä 80 ja toimenpiteitä niissä keskimäärin 23.

2e) Jäsenmaksun maksaneiden määrän muutos

Max 2 p.

- Moni ryhmä on saanut lisää maksavia jäseniä.
- Jäsenmäärä mittaa osallisuutta ja aktiivisuutta vain osittain.
- Kriteeri ei huomioi sitä, että jäsenmäärän muutoksiin vaikuttaa myös alueen väestömäärä.

Kriteerit 2: Toiminnan vaikuttavuus

2f) Hallituksen kokousten keskimääräinen osallistumisprosentti

Max 2 p.

- Keskiarvo 82 %.

2g) Hallituksen jäsenten ja varajäsenten muu toiminta

Max 2 p.

- Painottuu osallistuminen kokouksiin ja muihin tilaisuuksiin ja tiedottaminen omille verkostoille.
- Parhaimmillaan hallituksen jäsenet aktivoivat asukkaita ja yrityksiä monipuolisesti alueen kehittämiseen.
- Hallituksen jäsenillä on kokemusta myös hankkeiden toteuttamisesta.
- Varottava, ettei muodostu sisäpiirin toimintaa.

2h) Muiden rahoituslähteiden hyödyntäminen

Max 2 p.

- Tarkoitetaan nimenomaan muuta kuin maaseuturahaston rahaa.
- Arvostettiin useiden eri rahoituslähteiden hyödyntämistä ja merkittäviä määriä.

2i) Varojen sidonta- ja maksatusaste

Max 4 + 4 p.

- Sidonta-aste: keskiarvo 73 %, maksimi 95 %.
- Maksatusaste: keskiarvo 44 %, maksimi 59 %

Kriteerit 3: Taloudellinen ja hallinnollinen tehokkuus

3a) Toimintarahan tuki- ja maksuhakemusten lisäselvityspyyntöjen määrä
Max 1,5 p.

- Kaikilla oli vähintään 2 lisäselvityspyyntöä ja sillä sai vielä täydet pisteet.
- Jos oli lisäselvityspyyntöjä oli 7 tai enemmän, sai nolla pistettä.

3b) Hakemusten käsittelyaika
Max 7,5 p.

- Keskiarvo 227 päivää. Minimi 123 päivää ja maksimi 386 päivää.

3c) Leader-ryhmän ELY:yn toimittamien hakemusten lisäpyyntöjen määrä
Max 4,5 p.

- Lisäpyyntöjen määrä on suhteutettu hakemusten määrään.

3 d) Sähköisten hakemusten %osuus
Max 1,5 p.

- Keskiarvo 85 %. Minimi 44 ja maksimi 100 %.

Kriteerit 4: Itsearviointi ja kahdenvälinen keskustelu ELY:n kanssa

4a) Itsearviointi ja laatutyö
Max 10 p.

- Hyviä ovat tiiviit kuvaukset ja analyysit: mitä on opittu, mitä kehittämistarpeita on havaittu ja miten toiminta on kehittynyt ohjelmakauden aikana.

4b) Kahdenvälinen keskustelu ELY:n kanssa

- Seurataan, että käyty. Ei arvioitu tässä kehystarkistuksen yhteydessä.
- Muistioista laaditaan kooste helmikuussa 2018 pidettävälle ELY:jen Leader-vastaavien kehittämispäiville, jaetaan hyviä käytäntöjä ja pohditaan mahdollisia kehittämistarpeita.
- Seuraavassa kehystarkistuksessa voisi systemaattisemmin hyödyntää myös ELY:jen näkemyksiä.

Toinen kehystarkistus

- **Arvioidaan kriteerien toimivuutta ja mahdollisia täsmennystarpeita yhdessä ja tehdään tarvittavat muutokset vuoden 2018 alkupuolella.**
- **Hakemukset ja tarkempi ohjeistus vuonna 2019.**
- **Toisessa kehystarkistuksessa on reservissä lisäkehystä kohdennettavissa 12 milj. € EU + valtio vuonna 2020.**
- **Riippuu koko maaseutuohjelman etenemisestä ja komission päätöksestä, saako Suomi reservin käyttöönsä (suoritusvaraus).**
- **Varmistettava, että ryhmät ehtivät käyttää lisäkehysten hyvin ohjelmakauden aikana eli 2020 n+3.**

Toimintarahan kehystarkistus

- **Toimintaraha on ohjelmakaudella 60 milj. € EU + valtio + kunta.**
- **Pääsääntöisesti 22 % julkisesta rahoituksesta. EU-säädösten perusteella maksimi on 25 %.**
- **Suurilla ryhmillä toimintaraha on 15-18 %.**
- **15 pienimmän rahoituskehyksen ryhmällä toimintarahaa nostettiin laskennallisesta määrästä, jotta se olisi tyydyttävällä tasolla ja turvaisi toimintaedellytykset.**
- **MMM jakaa toimintarahavaltuudet Maville kahdessa erässä: 2015 ja 2019.**
- **Vuoden 2019 toimintarahavaltuus on 19 milj. € (EU+valtio), josta reservi 2,235 milj. €.**
- **Toimintarahareservin jako valmistellaan vuoden 2018 aikana.**

MAASEUTU 2020

Muuta ajankohtaista

Strategioiden ja valintakriteereiden
muutokset

Leader Innovation PWG

Monirahastoinen CLLD

Leader-brändi ja Leader-verkoston
sisäinen ja ulkoinen viestintä

Euroopan maaseudun
kehittämisen maatalousrahasto:
Eurooppa investoi maaseutualueisiin

LEADER

Strategioiden ja valintakriteereiden muutokset

- **Lähinnä teknisiä täsmennyksiä**
 - 4 ryhmällä täsmennyksiä strategiaan
 - 13 ryhmällä valintakriteereiden muutoksia
- **Valintakriteereiden muutokset**
 - Pisteytystä yksinkertaistettu, kriteereitä täydennetty tai vähennetty, pisterajoja nostettu
- **Tarvittaessa sovitaan toinen mahdollinen aika tehdä muutoksia.**

Miten edistää innovatiivisuutta Leaderissä? Leader Innovation Practitioner-Led Working Group

- Workshop 30.11.2017
- ‘risk averse’ ↔ ‘opportunity seeking’ attitudes towards local innovation in the LEADER delivery chain
- Asenteiden vaikutus?
- Säästösten vaikutus?
- Oikeus epäonnistua ≠ vastuuttomuus
- Mitkä mahdollisuudet Leader-ryhmällä on toimia kannustajana, innostajana ja innovaatioiden välittäjänä?
- Innovatiivisuus on jossain määrin pakollista.
Yleisasetus: CLLD shall... include innovative features in the local context...

Kv-hankkeet

← for Rural Development (ENRD) > LEADER/CLLD

Useful documents

- DG AGRI Guidance for implementation of LEADER Cooperation activities in Rural Development Programmes 2014-2020 [PDF [en](#)] **Update: April 2017**
- LEADER Cooperation Landscape – overview of LEADER Cooperation rules in 57 EU countries and regions [PDF [en](#)] **NEW!**
- Report on 'The State-of-play of the implementation of Rural Development Programme Measure 421 in the EU-27' (2014) [PDF [en](#)]
- Summary of proposals of the ENRD LEADER Cooperation Practitioner-Led Working Group [PDF [en](#)]
- LEADER Transnational Cooperation (TNC) Guidance [PDF [en](#)] **NEW!**

LEADER Cooperation

Transnational Cooperation (TNC) tools **NEW!**

1. Identifying TNC opportunities: self-assessment questions for LAGs
2. Organising and prioritising cooperation ideas
3. Terms of reference and selection criteria for external experts
4. Checklist: considerations for the first meeting with project partner(s)
5. How to present your territory to potential partners?
6. Possible legal structures for cooperation
7. 'Roadmap' for TNC project
8. Examples of templates and relevant TNC practice

ENRD:n sivuilla kv-hankkeiden oppaita, työkaluja ja tietosivuja eri maista.

Teen tarvittaessa todistuksen Leader-ryhmänä toimimisesta.

Yhteisölähtöisen paikallisen kehittämisen työryhmä

- Kaupunki- ja maaseutupolitiikan yhteinen työryhmä
- Mukana kaikki rahastot ja kaupunki- ja maaseutukehittäjiä
- Tehtävät:

Kehittää ja vahvistaa CLLD-toimintatapaa

Lisätä eri alueiden paikalliskehittäjien yhteistyötä

Kerätä ja välittää CLLD esimerkkejä Suomesta ja EU:sta

Osoittaa CLLD:n vaikuttavuus ja lisäarvo eri politiikka-lohkoilla

Tuoda esiin CLLD näkökulmaa tulevan kauden valmistelussa

- CLLD seminaari keväällä?
- CLLD2030 tulevaisuusleiri?

Paikallista mutta kansainvälistä

Paikallisuuden lisäksi Leader-toiminta on myös kansainvälistä, Euroopan yhteinen juttu. Euroopan unionin alueella toimii yli 2 000 Leader-ryhmää ja yhteistyötä tehdään yli rajojen. Suomalaiset ovat hyviä ja kysytyjä yhteistyökumppaneita.

Suomi sai Leaderin keinot ja rahoituksen käyttöönsä EU-jäsenyyden myötä vuonna 1996. Vuosille 2014–2020 Leader-ryhmien käytössä on 300 miljoonaa euroa entistäkin paremman maaseudun tekemiseksi.

**Leader-viestintä
Leader-brändi
Miten kehittää
maaseutu.fi-sivun
Leader-osiota?
Miten kehittää Leader-
verkoston sisäistä
viestintää ja hyödyntää
somea?**

Leader-toimintatavan
kehittäminen

Leader-ryhmän
toiminta

Säädökset ja ohjeet

Maaseutuohjelma

MAASEUTU 2020

Kiitos!

Euroopan maaseudun
kehittämisen maatalousrahasto:
Eurooppa investoi maaseutualueisiin

LEADER